

Skåne
Omskr. V. Gunga Gård, Jäls
Röstarna Booye & Mellby
Länns, Torstofta
1932

I. 3698
I.

*Mycket tillgripna
Berättelser om
60 7/8 år född i Skåne*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En gammal visa.

En gammal visa

Här ska va' gille te månses i Torpet,
å hille min skägg, vecked snack va nu de.
Alla de munkar lade hand uti ting.
Rasmus i Ranstorp å Lille Knud i Vanntorp
å böge mä blaggarn å ige mä svaggarn.
Påmpa fil, sackra kil, sackra käring uti Rom,
denna välbördiga man Jippa Gäsling.

Denna visa hade berätterskan lärt av sin mor och hon å sin sida
hade lärt den av sin mor, vilken var född i Vä 1804. Visam lär va-
ra från V. Vram.

II.

En gammal ramsa, som användes vid pantlek.

Här är det huset, som Jakob har byggt.
Här är det maltet, som låg i det huset, som Jkob har byggt.
Här är den musen, som skar i det maltet, som låg i det huset, som
Jakob har byggt.

En gammal vi-
sa som använ-
des vid pant-
lek.

Här är den katten, som tog den musen, som skar i det maltet, o. s. v.
 Här är den hunden, som jaga den katten, som tog den musen, etc.
 Här är den kon med det krokiga hornet, som stänga den hunden, etc.
 Här är den pigan, som mjölka den kon med det krokiga hornet, etc.
 Här är den drängen, som kysste den pigan, som mjölka den kon, etc.
 Här är den prosten, som piska den drängen, som kysste den pigan,
 som mjölka den kon med det krokiga hornet, som stänga den hunden,
 som jaga den katten, som tog den musen, som skar i det maltet,
 som låg i det huset, som Jakob har byggt.

Denna ramsa räknades upp av alla dem, som voro med i leken. Kunde man utan ett stappla eller felsäga sig rabbla upp hela ramsan slapp man erlægga pant, men sade man fel, fick man upp med er pant. Det lär vara en mycket gammal pantlek.

III.

Grötrim.

Dinne gröden e kokt i en gryda å ente i en spann.

Gu' välsine både mor å hinga man.

IV³

3698

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En ramsa.

Ett,två,bomme gå,tre fira,bommen bia,fem sex,plocka gäss,
sju åtta,plocka tocka,nie,tie,stöpa bly,elva,tål,köra mären i fäl.
trettan,fjortan,tvätta skjortan,femtan,sextan,kan du läxan,
sjuttan,attan gau på trappan,nittan,tjuge,mat i grue,sol i stue,
tjöss me Tue.Nu e de läst nock.

Så lästes ramsan i Sösdala,V.Göinge härad.

Ett,två bomme gå,tre,fira ba' me bia,fem,sex,plocka gäss,
sju,åtta,vanna bocka,nie tie,slakta ki',elva,tål,lägga gål,
tretton fjorton,plocka hjortron,sjuttan,attan,stå på trappan,
nittan,tjuge,mad i stue,kol i grue,nu e de läst nock.

Så lästes ramsan i Färingtofta.

Ett,två,barnen gå,tre,fyra bad me styra,fem,sex,vanna gäss,
sju,åtta,kom te mätta,nie tie,vädja lie,elva,tolv,sopa golv,
tretton,fjorton,plocka hjortron,femton,sextoh,vanna hästen,
sjuttan,attan,sopa gatan,nittan,tjuge,stå på hued.

En ramsa

Så lästes ramsan i Röstånga.

Då mitt eget minna av ramsan, som även lästes i min barndom och antagligen fortlever ännu, varierar något med de här nämnda, vill jag även upprepa den såsom vi brukade läsa den.

Ett, två, bomme gå, tre, fira, slå en lira, fem, sex, plocka gäss,
sju, åtta, vanna bocka, nie, tie, sliba lie, elva, tål, slå näsan i gål,
trettan, fjortan, tvätta skjortan, femtan, sextan kan du läxan,
sjuttan attan, stå på trappan, nittan, tjuge, nu va hela legen ude.

(ibland sade man "kattalegen ude".)

Så lästes ramsan i Bosarp.

V.

En mystisk uppenbarelse.

Berätterskans farmor var född i Brönne stad, V. Göinge härad, och hon omtalar hur en släkting till henne en gång var utsatt för en mystisk uppenbarelse. Den, som var utsatt för det mystiska, var lantbrukareson från Brönne stad.

En natt väcktes han av en kvinnlig skepnad, som bad honom komma

En mystisk uppenbarelse.

till ett bestämt stenröse i skogen där hon fött ett barn i lönndom och begravt det i skogen. Han skulle då han kom till stenröset taga tre händer jord med sig och bära den till kyrkogården, så skulle hon få ro i sin grav.

Han ville ej göra, som hon sade. Men hon lät honom ej vara i fred. Natt efter natt kom den mystiska uppenbarelsen och förnyade sin begäran, utan allt enträgnare blev hennes böner. När han ej fick ro gick han till prästen i församlingen och rådfrågade honom, vad han skulle göra. Denne rådde honom, att göra som skepnaden bad honom..

Han gick därför till det uppgivna stenröset, och där stod kvinnan och sträckte emot honom tre händer jord. Dessa skulle han bära till kyrkogården och när han kom dit stod hon där och tog emot jorden. Innan han gick och talade med prästen, sade hon till honom, med bönfallande röst att han skulle gå för i snart hundra år hade hon gått och bett. Han var den tredje hon bad, de andra två hade nekat, men om hon ej fick någon att gå innan de hundra åren voro gångna, skulle hon ej mera ha tillåtelse att få bedja någon och då fick hon aldrig någon ro.

När han skulle gå dit och hem fick han ej lov att gå någon gen-

*Skän, Olof, V. Gånge, Ing. Åbo 102, Myr. Helén, Rönner
Rötung, Basara, Malby, Rönner, Färingtofta 6 3698, Mr. Thelma, Andersson
- opt. 1922 - bo i 70 år - Skellbergson*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

väg eller se sig om. När han gick hem höll han på att glömma förbudet och hade nära gått en genväg, men då var det liksom någon, som tog honom huvudet och tvang honom att gå rätt. Under hela hemvägen tyckte han att där gick någon bakom honom och han tyckte sig höra liksom ett språkande ljud. Vandringsen företog han klockan tolv på natten.

Efter den natten var han emellertid ej liksig utan gick tyst och sluten under hela sitt återstående liv.

XX
VI.
Ett offerkast.

Ett offerkast

I en liten skogsdunge mellan Sösdala och Rönissasjön fanns förr en hög där man alltid kastade en pinne eller en sten när man gick förbi. Sägner vill berätta, att på denna plats hade en gång ett par vaktpojkar, som blivit ovänner, råkat slå ihjäl varandra.

Ett annat offerkast fanns på gränsen mellan Riseberga och Färingtofta i omedelbar närhet av stora vägen där man alltid kastade en sten eller en pinne när man gick förbi. Vad som hänt här visste ej berätterskan.

Hovdala-Anna.

En torparflicka från det i Brönnestads socken liggande Hovdala säteri, var lite egendomlig till lynnet och gick alltid klädd i trasor. Hon hade mycket egendomliga hattar, som hon fick av fröknarna på Ehrenborg på Hovdala. Dessa voro naturligtvis omoderna när hon fick dem och sedan klutade hon ut dem på allehanda sätt.

Hon hade sårskild förkärlek för militär eller uniformerade personer och om sådan kommo marscherande följde hon gärna efter. Hon gick gärna till Herrevadskloster där Norra Skånska Infanteriregementet var förlagt. Dessa brukade dekorera henne med staniolpapper, som suttit på vin- och spritflaskor. Dessa trädde hon på en tråd och hängde dem om halsen såsom ett pärlband. Hon brukade bära tvenne bylten, ett som hängde på ryggen och ett som hängde framför henne och dessa bar hon med sig på sina vandringar i bygden. Hon brukade stå i Brönnestads å och tvätta sina kläder.

Hon hade en son, som blev en duktig karl. Hon hade en gång i sin ungdom haft en olycklig kärleksförbindelse och när den hon givit sitt hjärta svek henne blev hon vansinnig och vandrade sedan omkring, dock

Skän
Justit. V. C. Örnqvist
8 3698
utan att på minsta sätt skada någon eller vara våldsam.

*Opus av Helen Persson
Ber. Fru Thilda Andersson
6-1 1/2 år Sociala*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1909
En gång blev hon kär i en präst i Brönnestad och då hon överös-
te honom med sina kärleksförklaringar måste han till slut flytta där-
ifrån.

VIII.

Låsgräset på Wannaröds fälad.

Låsgräset på
Wannaröds fäl-
lad.

I Wannaröd, N. Mellby socken hade bönderna en gemensam fälad där
kreaturen gingo på bete. Denna fälad var omkring en fjärdedels mil
lång. På kvällarna red man red man hästarna längst bort från hemmet
och sedan fäste man ett slags hillor om benen på dem, som gjorde att
de ej kunde springa och när de så återvände mot hemmet voro de lätta
att taga fast på morgnarna.

I ett hörn av fäladen fanns en slags gräs, som kallades "lausa-
gräs." ~~xxxx~~ Om hästarna kommo dit bort öppnades hillorna, man hade näm-
ligen för sig att detta gräs kunde öppna låsar.

IX.

Bovetegröt efter nattvardsgång.

Bovetegröt ef-
ter nattvards-
gång.

I Bjära i Linderöds socken, Gärds härad, var det sed att de, som

9 3698

hade gått till nattvarden, skulle ha bovetegröt vid hemkomsten från kyrkan. Då man hälsade på dem, som gått till nattvarden, sade man, "Guds fred!" (I detta sammanhang kan nämnas, att man i min hemförsamling Bosarp sade, "väl bekomme", när en person kom från natvardsgången)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
